

IZHAJA VSAKI DAN

Čudi ob nedeljah in praznikih ob 5, ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 r. (6 stot.) v mnogih točkah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 r. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širini 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglašbe po 3 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglašbe domaćih zavodov po 2 st. mm. Za oglašbe v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglašbi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglašbe sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenega naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 5.20, pol leta 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašbe in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Brzobjavne vesti.

Cesar na Bodenskem jezeru.

BREGENC, 31. — Ob 7. uri 50 min. zjutraj se je cesar vrkel na salonski parnik državne železnice „Cesarica Elizabeta“, ki je nato odplul. S cesarjem je odšlo le ožje spremstvo. Drugi rezervni parnik je plul v primernem razdalju.

LINDAV, 31. — Jezero je vzburkano, vreme je hladno in nekoliko motno. Piše precej močan veter. Vaprejem, ki ga je prebivalstvo lindavsko priredilo cesarju, je bil zelo sijajen. Parnik „Cesarica Elizabeta“ je prišel semkaj ob 8. uri in pol predpoludne. Cesar je imel uniformo svojega bavarskega 13. pešpolka. Princ Ludvik, ki je bil v uniformi svojega avstroogradskega polka, je pozdravil cesarja v imenu princa vladarja. Potem sta se cesar in princ Ludvik odpeljala v vilo ob jezeru, kjer je cesar pozdravil princesinjo Terezijo.

RORSCHACH, 31. — Vaprejem cesarja Fran Josipa se je vršil po programu. Parnik je dospel semkaj ob 10. uri.

Množica ljudstva je cesarja navdušeno pozdravljala.

V imenu zveznega sveta je cesarja v francoskem jeziku pozdravil podpredsednik Comtesse, rekel je, da niso bili za časa 61-letnega vladanja cesarjevega odnosa med Avstroogrsko in Švico nikdar moteni. Zaležel je cesarju, naj večer svojega življenja preživi mirno sredi ljubezni svojih narodov.

Cesar je prečital odgovor sestavljen v francoskem jeziku. Nato je 6 beloočlenih deklic, s trakovi v avstrijskih in švicarskih barvah izročilo cesarju šopke planink. Cesar se je vidno ganjeval zahvalil vsaki posamični deklici ter je dal vsaki izročiti zlato zapustnico s krono oziroma brošo. Cesar se je mudil tu 20 minut, nakar je parnik iz pristanišča odplul — proti Mainovu.

MAINOV, 31. — Cesar je dospel semkaj ob 12. uri in 5 minut. Na obrežju sta pričakovala cesarja veliki vojvoda in velika vojvodinja s spremstvom. Vaprejem je bil prisrčen, na to sta se vladarja in velika vojvodinja s spremstvom odpeljala v grad. Cesar se je mudil tukaj eno uro, ter se potem odpeljal v Friederichshafen.

FRIEDERSCHSHAFEN, 31. — Cesar je dospel semkaj ob 2. uri 15 min. Vapreli so ga virtumberski kralj, vojvoda Albrecht in knez Wied. Cesar se je dolgo razgovarjal z grofom Zeppelinom, ki je obžaloval, da ne more cesarju pokazati svojega zrakoplova. Ob vrodu v grajski vrt sta cesarja pozdravila kraljica in kraljica Wied. Cesar se je mudil v gradu eno uro, — ter se je nato vrnil v pristanišče. Kralj je spremil cesarja k parniku, kjer sta še enkrat poslovala. Prebivalstvo je cesarju ob prihodu in odhodu priredilo živahne ovacije.

BREGENC, 31. — Cesar se je povrnil iz Friederichshafena in je ob 6. uri zvečer odpotoval na Dunaj.

Splošni avstrijski katoliški shod se ne bo vršil.

DUNAJ 31. „Vaterland“ objavlja sledeči kumunike:

Ker je radi obžalovanja vrednih narodnih konfliktov dvomljivo, da bi mogel katoliški shod na Dunaju plodonosno delovati, in ker osrednji pripravljatali odbor ne more prevzeti nikake odgovornosti, se odloči sedmi splošni avstrijski katoliški shod na poznejšo dobo.

Tudi „Reichspost“ prinaša vest, da je

PODLISTEK.

Ona zna...!

Črta iz življenja. — SLAVKOV.

Obed je bil pri kraju in Maren je ostal z ženo pri mizi.

„Pomaknjen da boš v višji razred, praviš!“ se je obrnila žena do Ernesta in ga pogledala veselo.

„Da, da! Tako upam vsaj jaz. Čas je, da se mi enkrat vendar zboljša plača, ko delam skrbno in z veliko potrpežljivostjo.“

„No, hvala Bogu! Komaj sem čakala tega. Že zadnjič sem ogledovala v neki izložbi elegantno, fino obleko, ki bi meni prav lepo pristajala. Mislim, da je prav kakor našaš za-me pripravljena. Nova obleka, nov klobuk, lepi, elegantni čevlji; to bodo gledali za nama!“

Ploskala je z rokama od veselja; objela moža okoli vratu in ga poljubila tako vroče, kakor že mesec dni ne.

Ernesta je to razburilo; ves se je tresel in tista vroča, njegova ljubezen je

splošni katoliški shod odložen, pojasnuje v uvodnem članku razloge, ki so bili pripravljateljem merodajni za odložitve.

Shod bi se bil imel sestati dne 5. septembra in pokazati nekaj pregled klerikalne moči, brez ozira na narodnost. A sodanji konflikti med Čehi in Nemci na Dunaju in v Dolnji Avstriji ter dosledno poojstranje narodnih in političnih nasprotij med Slovani in Nemci, so provzročili, da so sklenili češki in jugoslovanski katoliki, da se shoda ne udeleža.

Brez udeležbe Slovanov pa shod ne bi dosegel svojega namena, ker ne bi imel svojega mednarodnega značaja. V ostalem se je predvidjalo, da bi prišlo, ko bi se udeležili shoda tudi Slovani, gotovo do kakih prepričev radi rabe jezika na slavnosti shoda. Pred vsem da je vladal strah, da ne bi Čehi izrabili prilike povodom slovesnega vaprejem za kak češki govor v mestni palači, katero smatrajo Nemci za paladij nemškega značaja prestolnice.

Iz vseh omenjenih razlogov je pripravljeni odbor sklenil odložiti shod za to leto.

Nadomestna deželnozborska volitev na Kranjskem.

LJUBLJANA 31. Na današnji vsled odstopa deželnega poslanca notarja Plantana vršili se volitvi volilnega razreda mest in trgov v volilnem okraju novomeškem je bilo oddanih 320 veljavnih glasov, ki jih je dobil avetnik višega deželnega sodišča Fran Višničar iz Ribnice, ki je potemtakem izvoljen deželnim poslancom.

Sklicanje dalmatinskega deželnega zbora.

ZADAR 31. Dalmatinsko namestništvo je obvestilo deželni odbor, da se državni zbor sestane dne 3. oktobra, da bo torej deželni zbor aktivan dne 23. septembra. Ker bi zasedanje trajalo samo osem dni, to je, do 1. oktobra, obrnil se je deželni odbor na namestnika Nardellija in na deželno-zborskega predsednika dra. Ivčevića, ki sta oba na Dunaju, a prošnja, da se informirata, ne bi se li deželni zbor mogel sestati copet pozneje, v decembru, na daljše zasedanje, ali pa da se zasedanje sploh odloži za december? Zdi se, da se zgodi to poslednje.

Očesna bolezen dr. Luegerja.

DUNAJ 31. Kakor znano, je dunajski župan dr. Lueger bolan na očeh. Dr. Lueger pravi, da vidi vse rdeče. Zdravnik je konstatal krvno vnetje očes, a upa, da se položaj bolnika zboljša v par tednih.

Srbski minister unanijh zadev Milo vanović pri Aehrenthalu.

DUNAJ 31. — Včeraj je obiskal srbski minister unanijh zadev Milovanović grofa Aehrenthala. Oba ministra sta se razgovarjala o raznih dnevnih vprašanjih. Izrazila sta oba željo, da bi došlo skoraj do trgovinske pogodbe med obema državama. Razgovarjala sta se tudi o ureditvi meje ob Drini. Prvotno je bil Milovanović namenjen, da ostane do 8. ali 10. septembra na Dunaju, a je moral odpotovati predčasno radi krize, ki je nastala med tem v Beleggradu.

BELIGRAD 31. Minister Milovanović je dospel sem.

Gonja proti dunajskim Čehom.

DUNAJ 31. „Agentia Wilhelm“ poroča, da se je zbralo sinoči okoli 300 Nemcev v bližini „Narodnega doma“, da bi priredili

vaplamtela s še večjim plamenom nego poprej.

Poljubil je ženo na čelo in dejal tiho: „Večja plača in tedaj pride lahko k nam še kaj novega.“

„Beži, beži no! Brez tega lahko preste neva še nekaj časa, kaj ne! Pomisli le, kako bi bila potem navezana na hišo. In najini lepi izprehodi; divni nedeljski izleti!“

Privla se je še tesneje k njemu in ga gledala tako ljubeznjivo, da je on kmalu pozabil na svojo najiskrenejšo željo, na svoje nade in upe. Uprl je vanjo svoje zaljubljene oči in dejal prav boječe: „Sicer ni stvar gotova, kar sem poprej dejal. Lahko tudi da zaostanem in da bo kdo drug pomaknjen mesto mene.“

Skočila je na noge kakor bi jo gad vpičil in siknila: „Kdo pa?“

„Hm! Na vrsti nas je več; Zobec, Mandelj in jaz. Ne vem, na koga pade srečka. Mislim pa, da najbrž na-me, ker sem jaz najpridnejši, najskrbnejši v vsem uradu. Vasj za takega me imajo vsi moji kolegi.“

„Seveda, še to! Da bi tebe izpustili; drugega imenovali! Kaj pa da! To se ne sme zgoditi; to moraš preprečiti!“

Hitro so se jej dvigala prsa in iz oči so švigali pogubonosni bliški. Pesti sta se sti-

demonstraciji, da si ni bilo nikakega shoda, a redarji so zastavili demonstrantom pot.

Demonstranti — po večini mladitci — so se tedaj lotili razbijati okna čeških lokalov. Osebito so se zaslili nad „Vidensko založbo“. Več redarjev je bilo ranjenih s kamenji. Šele redarjem na konjih se je posrečilo razpršiti demonstrante. Bilo je aretiranih sedem oseb. „Narodni listi“ proti češko-nemški sporazumni konferenci.

PRAGA 31. „Narodni listi“ pozivljajo češke stranke, naj se ne udeležijo po Bienenrthu predlagane konference za normalno delovanje češkega deželnega zbora. Ta poziv utemeljuje mladočeški list sklicevaje se na napade Čehov od strani Nemcev na Nižje Avstrijskem ter zaključuje, da bi značilo pri danih razmerah potovanje čeških poslancev na Dunaj pot v Kanosao.

Češka šola v Poštorni zaprta.

POSTORNA 31. Včeraj so bila zapečatena vrata tukajšnje zaprte češke šole. Češko prebivalstvo je bilo vsled tega silno razburjeno, ker se je bilo bati neredov, je bil postavljen okoli šole kordon 60 orožnikov.

Slovaki priporočajo obisk čeških šol.

BUDIMPEŠTA 31. — „Lidove Novine“ priobčujejo včeraj uvodni članek v katerem pozivljajo slovaške starše, naj pošiljajo svoje otroke mesto v madjarske v češke šole. — Članek povdarja, da mesta učiteljev, duhovnikov in šolskih ravnateljev niso več primerna za slovaško mladino, radi madjarizacijskega dela škofov in drakoničnih Apopnijevih šolskih naredb, ki onemogočajo slovaški mladini, da bi se posvetila omejenim poklicem.

Bolexen Abdul Hamida.

BRUSELJ 30. „Indipendence Belge“ javlja iz Soluna: Abdul Hamid je obolel na živcih in ne more spati. Mnogokrat govori tako zmešano, da ga ni samo služabništvo ne more razumeti. Bije s pestjo ob mizo in teka od sobe do sobe, kakor da ga kdo proganja. Na glavo mu morajo stavljati mrzle obkladke. Navadno spava oblečen na divanu. Najbolj trpi po noči, boječi se, da ne doživi dneva in da utegne umreti pred zoro. Sodi se, da se bivši sultan bliža smrti.

Španska.

MADRID 31. Španski listi energično protestirajo proti vstavi libonskega lista „Mundo“, ki je priobčil, da je bila španska flota v Marchici težko poškodovana in da je vojna ladja „Spania“ dne 21. t. m. izgubila v Melili in Alhuzemli 300 mrtvih. Španski listi proglašajo to poročilo kakor protušpansko mahinacijo.

Italijanske pomorske vaje.

RIM 30. Iz doslej neznanih vzrokov so pomorske vaje italijanske flote preložene z Jadranskega morja in se bodo bržkone vršile v vodah blizu Gaete.

Zrakoplov „Zeppelin III.“

FRIEDRICHSHAFEN, 31. Glasom brzobjavnega poročila družbe za zrakoplovstvo bodo popravki na zrakoplovu „Zeppelin III.“ še to noč dovršeni, tako da bo mogel zrakoplov jutri zjutraj odpotovati.

Generalni štrajk v Švediji. — Kralj je odklonil posredovanje.

STOKHOLM 31. Nekatera društva so naslovila na kralja prošnjo, da bi uveljavil svojo avtoriteto za vzpostavljene miru med delavci in gospodarji. V prošnji se povdarja, da trpi radi štrajka vse gospodarstvo življenje

snili in izraz njenega obraza je bil tak, kakršnega Ernest ni videl še nikoli.

„Ali, ljuba golobčica moja! Preprečiti; lahko je to izreči, a vedeti moraš, da jaz nisem vsegamogočni Bog.“

„Iti moraš kar hitro k svojemu šefu, ga prositi in se mu gorko priporočiti. To pomore gotovo!“

Stekla je iz sobe in prišla kmalu nazaj držča v roki klobuk in palice.

Ernest je bil tako iznenaden od njenega hipnega zaključka, da ni vedel, kaj bi precej odgovoril. Ko se je nekoliko zavedel, jo je pogledal prosoče in vaklilnil: „Kaj pa ti je, za božjo voljo? Kaj ti ne prihaja na um? K našemu šefu, k tisti sitnobi! Moj Bog! Vrže me koj skozi vrata, ako samo stopim predenj. Ti ga še ne poznaš, draga moja! Videla ga nisi še nikoli, kak je, ko prihaja inšpicirat k nam v urad. Vse, za božjo voljo, samo tega ne!“

Govoril je to naglo, kakor bi bil že sedaj pred svojim šefom in sklenil roki pred njo.

A ona se je zaničljivo nasmešnila in rekla: „Sram te bodi, alabiš! Svojega šefa se bojiš in vendar ne more biti slab človek! Ko smo ga zadnjič srečali v okolici, je bil tako prijazen z mano, da sem mislila, da

in ako bode štrajk še nekoliko časa nadaljeval, imelo bo to za posledico uničenje nebrojnih gospodarskih ekzistenc. Ob enem predlagajo prošlci, naj bi se zadevo izročilo mirovnemu razsodišču, ker bi direktna pogajanja med strankama predolgo trajala, ali pa naj vlada imenuje posebno komisijo, ki naj bi konkretizirala kompromisne predloge.

Kralj je odgovoril, da se vlada v vprašanje ne more vtikati, dokler želi posredovanje le ena stranka.

Posledica štrajka. — Konkursi nekaterih tovarn.

STOKHOLM 31. — Radi generalnega štrajka so bile nekatere tovarne že priisljene napovedati konkurz, ker niso več mogle zadostiti svojim obveznostim.

Zveza delodajalcev ima vsak dan 250,000 kron izdatkov.

Čarjev obisk v Italiji in Turčiji.

PETROGRAD 31. Čaraki dvor se poda prihodnji teden v Livadijo. Obisk sultana in italijanskega kralja se bo vršil okoli srede septembra. Čara bo spremljal minister zunanjih zadev Izvolaki.

Vojne priprave na daljnem istoku.

PETROGRAD 30. — Glasom privatnih vesti, ki prihajajo semkaj, je Mandžurija prenapolnjena vojaštva. Kitejske posadke bližje meje se vedno ojačujejo. Tako so došli v zadnjem času v Tielin tri polki in šest stotinj poljskega topništva. V Mukden, kamor je koncem minolega meseca prispelo 22,000 vojakov pričakujejo sedaj 19 eskadronov konjenikov in 23 baterij gorskega topništva. Ruski listi živahno razpravljajo o tem pojanju čet od strani Kitajke in Japonske in pozivljajo vlado, naj tudi ona skrbi, da jo bodoči dogodki na daljnem istoku ne najdejo nepripravljeno.

Angleška carska dvojica obišče sultana.

CARIGRAD 31. „Turquie“ poroča, da se poda angleška kraljev. dvojica na pomlad v Carigrad. Kraljevsko dvojico bo spremljeval en del angleške vojne mornarice.

Srbski častniki v francoski vojski.

BELIGRAD 30. Početkom tega meseca otidejo štirje viši častniki generalnega štaba na Francosko, kjer bodo uvrščeni v francoske pešpolke. Ti častniki ostanejo v francoski vojski leto dni.

Protest Europe proti grozodejstvu Mulej Hafida.

LONDON 31. Včeraj je parlamentariški podtajnik zunanjih zadev Mac Kinnon Wood odgovoril na vprašanje v zadevi grozodejstev, ki so bila provzročena po nalogu sultana Mulej Hafida na vseh ujetnikih. Rekel je, da je dobil angleški konzul v Fezu nalog, da se pridruži protestu proti onim grozodejstvom. Ob enem se razpravlja o skupnem protestu celega diplomatskega zbora v Tangeru.

Atene 31. Vojnim ministrom je imenovan polkovnik Sapotiotis.

Rim 31. Ob 2 uri 40 m. popoldne je bilo čuti tukaj lahek potres.

Inomost 30. Povedom tukajšnjih jubilejnih avehnostosti so bile aretirane tukaj tri osebe, o katerih se sumi, da so anarhisti.

Kodanj 30. Kakor protest proti vstopu Christensea v ministerstvo je priredilo prebivalstvo stolnega mesta opoludna velik demonstracijski obhod, katerega se je udeležilo mnogo tisoč oseb.

boš ti gotovo ljubosumen nanj. In zdaj t. k strah!“

„Ne strah, to ni strah! Toda pomisli, da z enim takim nepremišljenim korakom lahko pokvarim svojo, oziroma najino bodočnost. Ne grem in ne grem; tudi če bi imel čakati na promocijo še par let.“

„Če ne greš ti, pojdem pa jaz! Vide, boš, da bom imela vsepa in kakaga vsepa! Kar sedaj se oblečem; ti me boš spremljal! Dobiš ga še v uradu.“

Šla je v svojo sobo in se začela oblačiti. Naredila je toaleto, o kateri je znala, da v njej ugaja vsakemu možu, da vznbuja poželjenje, strasti.

Prsa so bila pokrita s tankimi čipkami tako, da je bilo videti njih belo, alabastrovo kožo. Ko je dovršila svojo toaleto, se je pogledala še par krat v ogledalu in je zadovoljno pokimala z glavo.

Oblekla je še lahke povrniki, tako, da je skril njeno provokatorično postavo in odšla k možu.

Ta je še stal tam, kjer ga je pustila. Mehanično je nasadil klobuk na glavo, vzel palico v roke in odšel žnjo iz stanovanja. Pohical je izvoškega in odpeljala sta se proti uradu.

(Zvršetek pride.)

Pariz 31. Umrli je v Versaillesu jezuit du Lac, ki je igral veliko vlogo v Dreyfusovi aferi.

Narod ne živi samo od kruha!

Češki deželni zbor ne deluje; državni zbor ne deluje; državno gospodarstvo zavojeno; finance mnogih dežel v položaju, ki je naravnost brezupen; mrtvilo, stagnacija in sterilnost; vse javno življenje, vse javno gospodarstvo v stanju derute. Meji tem pa ljudstvo zaostajajoče rešitve in pomoči!

Jasno je, da tako ne more, da tako ne sme iti dalje, ako nečemo pogrniti države v propad.

Država potrebuje novih davkov. Bilo bi brezplodno govoriti o tem, je-li bilo potrebno, da je prišlo do tega? A fakt je, da je račun tu in račun treba plačati. Ljudstvo potrebuje trgovinskih pogodb, ker, ako bo trajal sedanj položaj še nekaj časa, sploh ne bo več možno živeti radi silne dražnje. Danes že poznamo družin, ki ne kupujejo več kruha za otroke, ker je predrag, marveč se zadovoljujejo s polento. A če pojde tako dalje, si niti polente ne bodo mogli več privoščiti. Treba nam torej trgovinskih pogodb, da dobimo cenejšega kruha in mesa. Treba pa nam je tudi drugih zakonov, a pred vsemi zakoni za socialno zavarovanje. Z eno besedo: nam je potreben državni zbor, ki bo deloval in sicer plodonosno deloval!

Vendar, če je državni zbor potreben nam, ni nič manj potreben Nemcem. Treba torej najti pot, po kateri bi prišlo do mirnega delovanja v državnem zboru.

In naravno je, da se nam pri tem nehoté vsiljuje vprašanje: kake nade imajo pogajanja, ki se imajo pričeti na eni strani za delovanje češkega deželnega zbora in na drugi strani državnega zbora? Kak vpliv bi imel sporazum v češkem deželnem zboru na razvoj stvari v državnem zboru? Ali, ko odgovarjamo na to vprašanje, nam je in nam mora biti pred očmi stara zlata resnica, da človek ne živi samo od kruha!

Mi smo že opetovano označili svoje stališče: narodnostni problem se mora rešiti za vso državo in ne samo za češko kraljestvo! To, kar je dobro za Nemce na Češkem, moralo bi biti dobro tudi za Slovence na Koroškem in Štajerskem! Eventuelni sporazum omejen le na Čehe in Nemce, ne bi torej mogel vplivati na taktiko naših poslancev v državnem zboru, ako češko-nemško sporazumljenje ne bi imelo obenem za posledico premembo sedanjega Slovanom sovražnega sistema na jugu monarhije! Ako ima vladati še nadalje sedanj, nam Slovanom sovražni sistem, potem na preostaja nam Jugoslovanom drugega nego boj brez ozira na eventuelne usodne posledice. Ako nas imajo Nemci z vladno pomočjo agonizirati po malem, je bolje, da pridemo katastrofalni dogodki čim prej.

Na Koroškem utrakvistične šole, v katerih sistematično potujujejo slovenske otroke, a potem naredba, da na sodnih se se sme posluževati slovenskega jezika le oni, ki nemščine ni zmožen; to vse so stvari, ki povzročajo vakupanje krvi. Za nad 100.000 koroških Slovencev ena edina javna slovenska, ljudska šola, a za peščico kranjskih Nemcev poseben šolski nadzornik: to so stvari, ki bi ne bile možne niti pod najbolj pronsirano nemško liberalno vlado, a so se dogodile v eri „objektivnega“ Bienentha! In pri vsem tem se Nemci še čudijo, kako da se moremo mi sploh pritoževati?

Ali je sploh možno še dalje, ko se našim rojakom na Koroškem ne dovoljuje niti toliko, da bi se na sodnji posluževali svojega materinega jezika?

Graška „Tagaspost“ je prinesla pred kratkim članek, v katerem primerja slovanstvo dušo z žensko, ki ima svoje muhe in ki se kuja brez razloga. Edino na ta način da se da tolažiti — tako pravi graški nemški list — da Slovani niso zadovoljni s sedanjim sistemom.

Bodisi! Ostanimo pri prispodobah slovanstvo duše z žensko! A potem moramo prispodobiti nemško dušo z možem, ki noče umeti žene, ki bi hotela deliti z možem ne le skrb in dolžnosti, ampak tudi pravice in radosti! In če že ostanemo pri tej prispodobici, pri prispodobici med možem in ženo, bi se dalo pač urediti razmerje med Slovani in Nemci v državi nekako tako, kakor je v harmoničnem zakonu razmerje med možem in ženo: enakopraven mož, poleg enakopravne žene! In gotovo je, da li bilo to le v interesu celokupnosti. Kako se v harmoničnem zakonu spolnjenja mož in žena, tako bi se zamogli v državi spolnjevati Slovani in Nemci.

To se zde jako lepe sanje, utopična alika, ki bi pa vendar mogla postati resničnost idila. Mejem je bilo dosedaj razmerje med Slovani in Nemci tako, kakoršno je razmerje v zakonu, kjer vlada preprič, ker žena nima velje, da bi mirno prenašala soprogovalnost, mož pa vprašuje začuden: Kake muhe ima ta moja žena? Čemu se kuja?!

Bil torej vseh češko-nemških konferenc kakoršen-koli hoče: ako ne pride na vsej črti do drugačnega, nam Slovanom ne tako sovražnega kurza, bomo mi pri vsem tem, da priznavamo, da je plodonosno delovanje

državnega zbora nujno potrebno, vendar-le za skrajni boj. Poleg skrbi za trebuh so tudi etične potrebe, ki so ravno tako važne za življenje narodov kakor — kruh! Naj nam torej dajo pogoje za našo narodno eksistenco in za svoboden razvoj, ali pa boj do skrajnosti. Kakor človek, tako tudi narod ne živi samo od kruha...

„Veleizdajniški proces“

v Zagrebu.

(132. dan razprave.)

Zagreb, 30. VIII.

Danes je predsednik nadaljeval s priobčenjem odloka, s katerim senat „odklanja“ blizu „vse priče“, predložene od brambe. Le glede okrajev Davor, Korenica in Gjulovac so dopuščene le „nekateri“ priče. Ustrezno je tudi predlogu obtoženca Malobabića, in predlogu branitelja dr. Popovića, glede nabave fotografij asenatov arbake vojvodine iz leta 1848.

Predsednik je priobčil, da se bo zaslišavanje dopuščanih prič vršilo 31. avgusta, 1. in 2. septembra. Branitelj dr. Hinković je proti temu odloku senata prijavil pritožbo ničnosti.

Državni pravdnik Accurti je vložil prot, obtožencu Jagnjiću (Pakrac) še novo obtožbo češ, da je za časa anekstajke krize „agitiral“ za Srbijo in proti naši monarhiji.

Po pavzi so čitali nekatere akte, mej temi tudi neko ovadbo proti obtožencu dru. Gjuriću, ki da se je izrazil, da ta dežela mora ostati srbska ter da more on v 24 urah preiskrbi 5 vagonov orožja. Na predlog branitelja dra. Hinkovića so obtoženca dra. Gjurića privedli v dvorano. Dr. Gjurić je izjavil, da je ovaditelj Potrebić simuliral neko bolezen in mu je skušal izvesti zdravniško spričevalo, a sedaj je jezen nanj, ker mu ni hotel dati tega spričevala. Potrebić že zato ne zasluhuje nobene vere, ker je osumljen, da je ulomil v neko blagajno.

Nadate so prečitali neki dopis okrajne oblasti v Zemunu glede prehodov bratov Pribičevićev v Srbijo. Branitelj dr. Hinković: „Podatke za to poročilo so dali ordinarni policijski vohuni. — Dalje so prečitali dopis pošte direktorije v Zagrebu, glasom katerega ni bilo v kritičnem času odpisano nobeno priporočeno pismo na Ljubo Jovanovića, ne v Belograd, ne v Bruselj.“

Predsednik je dal dovesti obtoženca Bekića in S. Živkovića, na kar se je razpravljalo o aferi bomb v Kostajnici. Dr. Hinković: „Dragojlović je bil agent provokator. Državni pravdnik Accurti: „Pazite, Dragojlović bi vas mogel pozvati na odgovor!“ Dr. Hinković: „Na razpolago sem mu.“ Obtoženec Živković je oporekal, da bi se bil izjavil, kakor se mu podtika. Obtoženec Bekić pa je zahteval, naj se pozove priča Črnčić.

Po pavzi so čitali spise glede Nove Gradiške.

Dr. Košutić — rešen!

Minolega točna se je vršila kazenska razprava proti uredniku „Obzora“, gosp. Grškoviću, katerega je tožil znani dr. Košutić (preiskovalni sodnik v „veleizdajniškem procesu“) radi razžaljenja časti. „Obzor“ je namreč svojedobno prinesel vest, da je dr. Košutić kakor sodnik v Ludbregu falsificiral zapisnik.

Na razpravi se je jasno dokazala Košutićeva krivda, ali sodnik, da ne desavovira „velikega“ procesa, je odbil po dr. Hinkoviću predlagane priče in obsodil g. Grškovića na 3 mesece zapor ali 900 K globe ter na plačanje stroškov v znesku K 150.

Sveda je branitelj obsojenca vložil pritožbo ničnosti.

Kakor se vidi, zagrebški sodniki so zelo — dosledni, ali ne na čast hrvatskega pravosodja!

„Demonstracije v Hrvatski.“

„O. B.“ t. j. „Ograki korespondenčni biro“ je poslal v svet (sveda tudi „Piccolu“) senzacionalno vest, da so kmetje v Dragovčici blizu Požege bombardirali z jacy kosičijonske zastopnike Vinkovića, Lukinića in Pribičevića, ko so ti šli v Požego. Kmetje so baje klicali: „Doli kosičija“, „Živio ban!“ V Pletenici da bi bilo prišlo tudi do demonstracij, da niso „oblastni“ (oh! oh!) posegle pravčasno vmes!

Iz hrvatskih novin ne vemo še nič o tem groznem „porazu“ koalicije. Samo to vemo, da se je imel v nedeljo vršiti v Požegi ljudski sabor, ki ga pa ni privoščala koalicija — Rauchova vlada, ki je dosedaj „prepevala vse shode“, sklicane od iste koalicije. Rauch se baje boji za „red in mir“.

Naše realke.

(Dopis s Kranjskega.)

Na slovenskem ozemlju imamo realke v Ljubljani, Idriji, Trstu, Gorici, Celovcu in Mariboru. Slovenski učni jezik ima samo idrijska, vse druge so nemške, oziroma italijanske. Realke so bile prvotno ustanovljene za posebno gojitev realnih red, to je: prirodoslovstva, matematike, risanja. Pozneje so jim vrinili tudi moderne jezike in kar po dva. Na ljubljanski realki so naj bolj čudne razmere. Večina učencev je slovenske narodnosti

in vendar je po vseh razredih nemški učni jezik; niti slovenskih paralel nam ne privoščajo, odpravili so jih l. 1873. Francoščina je obligatna za vse dijake od 3. razreda dalje, v višjih razredih pa tudi laščina za tiste učence, ki ne marajo pouka v slovenščini. Trije jeziki so pač preveč. Francoščina ima za naše kraje malo pomena, pač pa laščina zaradi bližine Italije in laških delavcev, izlazi zidarjev, ki redno delajo v naših krajih. Gotovo bi bilo pametneje, ako bi bila slovenščina obligatna za vse dijake! V višjih razredih pa arbohrvaščina za Slovence. Francoščina naj bi se opustila, mesto nje pa gojila italijanščina.

Realec je danes preobložen z učno stvarino, kajti poleg jezikov in drugih predmet ima še kemijo kakor samostojen predmet in pa deskriptivno geometrijo, ki se na gimnazijah niti ne poučuje.

Ni čuda torej, da pada na realkah mnogo več dijakov nego na gimnazijah. Ta trditve pa velja še posebno za ljubljansko realko.

Kako je tudi možno, da bi slovenski dijaki tako obširno stvarino prebavljali v tujem — nemškem jeziku? Poleg tega jih pa še mučijo s francoščino, kije za nje popolnoma nepotrebna. Saj nam primanjkuje po vsehlovenskih deželah domačih tehnikov. Našim absolviranim tehnikom torej ne bo treba iskati na tujem kruha s pomočjo francoščine. Za izobraževanje je pa tehniška veda tako temeljito obdelana v nemškem jeziku kakor v francoskem.

Čudno, da naši poslanci niti slovenskih paralel ne morejo nazaj pridobiti. Najbrže je temu kriva njih nesložnost. Žalostno! Razmere se pa niti ne zboljšujejo, ampak še slabšajo. Kakor vse kaže, dočakamo še čase, da se bodo — Nemcem in Lahom v posmeh — pretepavili Slovenci med seboj. Naši „Orli“ in „Sokoli“ so že na tem potu. Tako delo pač ni obmejnim Slovincem na korist. Z medsebojnim tepežem tudi Slovanstvo ne bo rešeno, rešena pa tudi ne bodo — ne klerikalna in ne liberalna vprašanja.

Rešitev Slovanstva zahteva združenje vseh naših moči; medsebojno sovraštvo je pa naš največji grobokop.

Ako bomo to samomorno delo nadaljevali potem dobi krasna Gregorčičeva pesem čisto drugo obliko. Glasila se bode nekako tako-le:

„Slovenec sem, Slovenec sem,
Tako mi je mačeha djala,
Ko me je večkrat namahala.
Sedaj me tudi tujec tepe,
Imam rane jako lepe;
A moj lastni brat,
Me hoče tud' klofat.
Zatorej dobro vem; Slovenec sem!“
Tskih časov, nas obvaruj Bog!

Protizidovski izgredi v Bukarešti.

Skupina prodajalcev antisemitnega lista „Liga antisemita“ je napadla več židovskih pasantov in jih pretepla z biči. Mnogo Židov je bilo ranjenih, med temi neki klepar z imenom Weiss smrtonesvarno. Večim židovskim trgovcem so bile razbite prodajalnice. Policija ni mogla vstaviti izgrediv; še-le, ko so prišla ojačenja, je bilo možno arretirati kolovodje.

Dnevne vesti.

Gg. odborniki pol. društva „Edinost“ in njihovi namestniki so uljudno vabjeni na sejo, ki bo v četrtek dne 2. septembra ob 7. uri zvečer v pisarni dr. Gregorin in dr. Slavika. Predsedništvo.

Iz šolske službe. — Profesor na državni gimnaziji v Trstu dr. Rihard Findeis je imenovan profesorjem na drž. gimn. v VI. okr. na Dunaju; prof. na drž. realki v Puli Rihard Riegler profesorjem na državni realki v Celovcu. Prov. učitelj na drž. gimn. v Trstu Gottfried Gilber je imenovan definitivnim učiteljem na tem zavodu; suplent na Fran Josipovi gimn. na Dunaju dr. Gustav Riedl je imenovan suplantom na državni gimnaziji v Trstu.

Razpisani štipendiji. Na c. in kr. visoki šoli za živinozdravništvo na Dunaju ima se podeliti devet državnih štipendijev v letnem znesku po šeststo (600) kron, ki so namenjeni za civilne službatelje štiriletnega tečaja na visoki šoli za živinozdravništvo, in katere podeljuje c. kr. ministerstvo za uk in bogoclastje sporazumno s c. kr. poljedelskim ministerstvom, in sicer dva s 1. oktobrom 1909 in sedem s 1. januarjem 1910.

Prosilci za te štipendije naj vložijo svoje primerno opremljene prošnje pri rektoratu c. in kr. visoke šole na živinozdravništvo na Dunaju najpozneje do 30. oktobra t. l.

Se vedno o zemljepisju. V naših časopisih se je izvela precej stvarna debata o naših zemljepisnih imenih. Ne bo torej škodilo, če omenimo še nekega članka, ki ga je neki nasprotnik našega jezika napisal v reviji tukajšnjega italijanskega planinskega društva — sveda proti našim zemljepisnim imenom.

Člankar, g. A. Tribel, kritikuje še vedno ubogo mapo Touring-Kluba ter očita njenim izdaviteljem, ker so iz „Laura“ naredili Lovrana, iz „Pisino“ — Pazin, iz „Montona“ — Motovan, iz „Pinguente“ — Buzet, iz „Dignano“ — Vodnjan, iz „Porenzo“ — Poreč itd. itd. Pa tudi „Mošćenice“ so izmašili talijanski geografi — čudi se g. Tribel — ter filozofira: „Po-reč (porečje), kje je ta

reka pri „Porenzo“? In potem „Vodnjan“! Ironija kje je manje vode, nego v — Vodnjanu?!

Če bi bil urednik kakšnega slovenskega lista skoval besedi „Vodnjan“ in „Poreč“, no, potem bi nas Tribel po pravici mogel vprašati po logiki. Ali če narod omejenih krajev od pamtveka tako naziva svoj dom — kaj moremo mi za to? Mari naš narod ne sme nazivati svojega Pazina — „Pazinom“, le zato ker Pazina niso hoteli pripoznati do leta 1864. vojaške karte in ker ga sedaj noče — g. Tribel?!

In vprašamo mi — ne znamo, koliko kratki že — kje je „Opicina“, „Cesiano“ itd.?!?

So-li to imena narodna, historična, ali niso skovana v uredništvu „Piccola“ pred par let? — In vendar kriči talijanski tisk o popačenju „talijanskih“ krajevnih imen!

Povrnili smo se k temu predmetu, da našim ljudem zakličemo še enkrat: ne dajte, da bi izginila naša krasna narodna krajevna imena!!

Obsojeni radi cesarske pesmi. Dalmatinske novine javljajo, da je politički komesar v Erceg-Novem, v južni Dalmaciji, obsodil na 5 dni zapor, ali 50 K globe, nekega posestnika in nekega mladeniča, ker se nista odkrila, ko je godba avrala cesarsko himno o priliki odlikovanja nekega žandarja.

Tako se godi v Boki Kotorski, na meji Črne Gore.

V Trstu pak ne velja isti zakon. Mi smo namreč videli na večer 17. avgusta, na trgu pred namestništvom na stotine ljudstva, civilistov, oficirjev in vojakov avstrijske armade, ki se tudi niso odkrili, ko je godba avrala cesarsko pesem.

Da, da, porečete vi: eno je italijanska, a drugo črnogorska meja...!

Pismo Prezolinija „Piccolu“. Od prijateljske strani nam je došla ona številka florentinske „La Voce“, v kateri je izšlo pismo italijanskega žurnalista Prezolinija „Piccolu“, ki si ga ta list ni upal priobčiti, a smo reflektirali nanje v nedeljski številki. Opozorjamo čitatelje, da priobčimo to pismo v italijanskem originalu, da — ker že „Piccolo“ noče — vsaj iz našega lista izvedo intererirani naši italijanski sosedje, kaj in kako se o njih piše — v Italiji.

Kmetijske razmere na Češkem, je naslov X. zv. „Kmetijske knjižnice“, ki jo izdaja c. kr. kmetijska družba kranjska in ki je ravno kar izšel. Zvezek vsega poročilo o gospodarskopoučnem potovanju slovenskih kmetovalcev na Češko l. 1908., sestavljeno po voditelju potovanja g. c. kr. vicarjem nadzorniku B. Skaličkom, Udeleženci potovanja so videli velikanski napredek češkega naroda na polju kmetijstva, tehnike in industrije. Ta napredek posnemati, budi naša dolžnost, zato je bila upravičena želja, izdati to poročilo v tisku, ki bo udeležence spominjalo na prekrasne vtise, druge čitatelje bo pa istotako bodrilo k sistemom napredovanju, ki so se zasnovali bratje Čehi v svoj blagor. Knjiga, ki je opremljena z 32 podobami se dobiva pri c. kr. kmetijski družbi kranjski po 70 stot. s poštnino vred. Pri naročitvi je denar naprej poslati.

Glasbena šola „Šentjakobske Čitalnice“, išče še učiteljico, ali pa učitelja za glasovir, ter učitelja za flauto in sorodne instrumente.

Pisemne ponudbe naj se dpošljejo takoj na naslov „Šentjakobska Čitalnica“, Campo S. Giacomo št. 5, ustmeno pa se sprejemajo vsaki večer v istih prostorih.

Za srečelov, ki bo v nedeljo 5 t. m. v „Narodnem domu“ pri sv. Ivanu v koriat „Vrdelskega Sokola“ je podaril g. Josip Gaperčič 2 steklenici vina, g. Vera Ponikvar bomboniero, g. Karlo Ponikvar 2 steklenici šeri, g. Ninka Odinal galanterije, neimenovana dobrotnica 4 steklenice desertnega vina. Iskrena hvala za to in toplo se priporočamo za nadaljne darove, ki naj se pošljejo v zavod sv. Nikolaja ulica Farneto, pri sv. Ivanu pa g. Ponikvarjevi. „Sokol vrdelski“ je prvi v okolici, ki ima ta dan javni nastop. Zato naj nikdo ne omarlovaže tega važnega koraka, ter naj s kakim, darom, ali svojo prisotnostjo v nedeljo pripomore do zaželjenega uspeha! Sokolska ideja je tako velikega pomena oziroma za nas Slovence, da bi ne smelo biti slovenske družine, kjer bi ne bilo Sokola in še po več. Kajti to ni malovažen šport, to ni enodnevno kratkočasje, temveč je mogočna organizacija, ki nas krepi duševno in telesno ter nas dela silne in nepremagljive. Najlepši izgled o sokolski ideji nam dajejo Čehi, ki štejejo čez 60 tisoč Sokolov. Oj todi njih sila, njih podjetnost, njih veličina na gospodarskem in kulturnem polju. Posnemajmo torej kar je posnemanja vredno, ter podpirajmo zapričeto delo z vsemi močmi, a ne podirajmo s svojo malocnostjo in nestrpnostjo, kar drugi tako težko zidajo! Za nedeljo torej bratski Na zdar!

x Na adresi slovenskih trgovcev. Mi toliko pišemo in govorimo o osvoboditvi Slovencev od tujega kapitala na gospodarskem polju, vendar moramo z žalostjo ugotoviti, da je v nas samih premalo prave samozvesti in vse premalo smisla in preveč brezbržnosti. Moj znanec je poznal nekemu slovenskemu trgovcu v Gorici, ki živi edino od slovenskih odjemalcev, blago po konkurenčnih cenah. Trgovec je pač priznal dobroto blaga in ugodne cene, vendar je mojega znanca zavrnil, rekoč, da se poslužuje že dvajset let pri

laški trdki in da je ne mara opustiti... Mož ni umel, ali ni hotel umeti, da na ta način pač nikoli ne pridemo do toli povdarnosti potrebe po samoosvojitvi na gospodarskem polju, ki je glavni predpogoj narodne samoodlobe. Nisem črnogled, a moram reči, da je na Slovenskem še vse polno trgovcev s takimi nazori in tako narodno brezbrzičnostjo. Mnogo jih je, ki se jim dozdevlje, da so storičili bogve kaj za narod, ako so razobesili slovensko tablo, ako postavljajo v izložbo par škaflice Ciril-Metodovih uzigalic in če sem in tja posetijo kako slovensko prireditelje. Od takega slovenskega trgovca imamo bore malo, ker se slovenski denar, ki ga puščajo slovenski odjemalci v njegovi trgovini, steka v roke naših narodnih sovražnikov, in ker s tem tak trgovec naravnost onemogoča vpevanje slovenskih oziroma slovenskih trdki. Zato naj bi se slovenski odjemalci postavili na stališče, da bodo podpirali samo take slovenske trgovce, ki kupujejo svoje blago pri slovenskih trdkih in tovarnah. Umeje se pa, da velja to le za blago, katero je tudi res možno naročiti v slovenskih tovarnah.

Koliko krasnih slovenskih podjetij bi lahko stopilo v življenje in se razvijalo, ko bi ta podjetja vsaj prilično lahko računala na oddajanje svojih proizvodov predvsem slovenskim trgovcem!

Tržaška mala kronika.

Veliko poverjenj. Tukajšnjemu poštenu ravnateljstvu je došla od preiskovalnega sodnika v Trentu brzojavka z naznanilom, da je bilo v menjalnici tamonjske „Banke cooperative“ poverjenj oziroma ukrađenih (brzojavka ne omenja tega) 300.000 kron in sicer 200.000 K v javnih papirjih in 100.000 v gotovini. Podrobnosti manjkajo.

Težko se ranil. Kočijaž Štefan Vogrinek, star 25 let, stan. v ulici Industria št. 4 je nekaj rezal z nožem in si je pri tem prerezal žilo na desni roki. G. Traves mu je priložil prvo pomoč ter ga potem spravil v bolnišnico.

Zblaznila. Sinoči je gospa Ana T., stara 46 let, stanujoča v ulici Amerigo Vespucci nakrat zblaznila. Pozvali so zato Travesa, ki jo je odvedel v opazovalnico.

Umrli je včeraj jutraj v bolnišnici Viktor Cernovec, oni delavec, o katerem smo poročali, da je bil v soboto ob 3. uri po noči težko ranjen z nožem. Vkljub raznim opominom ni hotel povedati imena osebe, ki ga je ranila.

Nagla smrt. Včeraj popoldne je premolarju Josipu Bernatiču v svobodni luki nenadoma prišlo slabo, zgrudil se je na tla in kmalu potem izdihnil. Zdravnik z rešilne postaje ni mogel drugega nego konstatirati smrt. — Truplo so prepeljali v mrtvašnico pri sv. Juštu.

Uvoz kave. Včeraj jutraj je iz braziljanskih pristanišč priplul v naše pristanišče Lloydov parnik „India“ z 58.491 žaklij kave.

Tatvina. — Iz stanovanja duhovnika Bernarda Malusa sta bili v nedeljo zvečer vkradeni dve preprogi, in pet odjev v skupni vrednosti K 100. Tatovi, ki so vkradene stvari potem ponujali na prodaj, so bili aretirani.

Tatvina na parniku. — Na Lloydovem parniku „Baron Gautsch“ so bili tekom vožnje odprti nekateri poštni oмотi in iz njih vkradeno za K 60 blaga. Mornarji, ki so to storili, so bili aretirani.

Koledar in vreme. — Danes: Egidij opat. — Jutri: Zenon muč. Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 25,0 Cels. Vreme včeraj: zj. po noči dež, po dnevu oblačno.

Vremenska napoved za Primorsko: — Oblačno s posamičnimi padavinami. Hladni vetrovi. Temperatura malo spremenjena. V začetku slabo, potem bolj.

Društvene vesti.

Dramatično društvo v Trstu. Dame in gospode igralskega ansambla vabim, da pridejo zanesljivo in točno ob 8. uri zvečer jutri v četrti gledališki dvorano „Nar. doma“ v Trstu.

Prišli naj bi tudi tisti, ki se niso še prijavili, a bi hoteli sodelovati.

Intendant.

Telovadno društvo

TRŽAŠKI SOKOL

v Trstu

Bratje Sokoli!

V nedeljo dne 5. septembra t. l. je prvi javni nastop našega bratskega društva „Sokol“ na Vrdeh, ki je bilo do pred kratkim še odtok tržaškega Sokola.

Tržaški Sokol se udeležil tega prvega nastopa bratskega društva korporativno v kroju in dolžnost Vas vseh je, da se udeležite vsi te prireditve, da posetimo tako svojega pobratima na tržaškem ozemlju v kolikor mogoče dostojnem številu. Zbirališče je točno ob 3. uri v „Nar. domu, Na zidar“.

Zaklad. Kakor že objavljeno uprizaro št. Jakobaka Čitalnica to krasno, najnovejšo nar. igro v nedeljo dne 19. t. m. in sicer v dvorani „Nar. doma“ pri sv. Ivanu. Po predstavi se bo vršil plev.

Vinska trgatve! — Kdo se ne spominja vinske trgatve, ki jo je priredil pripravljalni odbor „Glasbenega društva Trst“ lansko leto v Rojano. Torej nekaj takega bo letos,

ampak vse boljše in bogatejše nego lansko leto in sicer 3. oktobra. Prostor se naznanijo pravočasno. Slavnata brataška društva in vse občinstvo naj izvolijo vzeti to na znanje.

Pevsko društvo „Ilirija“ pri sv. Jakobu naznanja slavnemu občinstvu in brataškemu pevskemu društvu, da priredi svojo veselico, ki se je imela vršiti v nedeljo dne 22. avgusta a je bila odložena vled skrajno neugodnega vremena, v nedeljo dne 12. septembra, z raznovrstnim in izbranim programom, zraven bo tudi šaljiva tombola z mnogimi krasnimi dobitki. Odbor je sklopil na vse načine, a nobena nedelja ni več na razpolago. Tudi dne 12. septembra ni, ker ima brataško društvo „Adrija“ v Barkovljah tega dne svojo veselico. A kaj — saj nas je toliko, da lahko napolnimo obe veselici, in razdalje je tudi tako, da si ne škodujemo medsebojno. — V nedeljo dne 22. avgusta nas ie posetilo bratsko pev. društvo „Samo“ iz Bertokov korporativno, kakor tudi bratska „Čitalnica“ sv. Jakobika, kjer se je na vrtu kona. društva razvila animirana pevska zabava, za kar naj bo brataškima društvoma izrečena priročna zabava.

Na zabavi je nabral g. Cink lep znesek za pev. dr. „Ilirija“. — Najpriročnejša zahvala njemu ter vsem darovateljem. Živeli!

Slov. akad. fer. društvo „Balkan“.

Danes popoldne ob 5. uri odborova seja. Ob 8. uri zvečer običajni sestanek. Radi važnosti dnevnega reda je želeli od tovarišev velike udeležbe.

Isto društvo naznanja svojim členom pevcem, da se vrši danes 1. septembra ob 7. in pol uri zvečer pred običajnim sestankom v prostorih „Slovenske Čitalnice“ pevaka vaja. Ker je stvar zelo nujna, pozivljajo se vsi pevci za polnoštevilno udeležbo.

Nar. delav. organizacija.

priredi v nedeljo, dne 5. septembra t. l. izlet v Ajdovščino-Šturje, ob priliki velike delavske slavnosti ajdovske podružnice N. D. O.

Izleta se vdeležijo delavska društva: „Narodna delavska organizacija“ se zastavo; „Delavske podporno društvo v Trstu“, se zastavo; „Tržaško podporno in bral. društvo“ se zastavo in pevsko društvo „Ilirija“ iz Sv. Jakobaka se zastavo. — Odhod iz Trsta (s posebnim vlakom) s postaje dr. železnice Campo Marzio ob 6. uri 55 minut jutraj. — Odhod iz Ajdovščine (s posebnim vlakom): ob 9. uri zvečer. Vožja tja in nazaj: K 2.70.

Vspored slavnosti v Ajdovščini: 1. Ob 9. in pol uri popoldne: slavnostni sprejem na postaji v Ajdovščini z godbo in zastavami na čelu, potem obhod po Ajdovščini-Šturjah. Sprejema se udeležijo razven ajdovske podruž. N. D. O. vsa domača društva se zastavami, med temi: „Podporno društvo za rokodelce“, društvo „Danica“ itd.

2. Ob 10. uri popoldne: občni zbor podružnice N. D. O. v Ajdovščini. Na dnevnem redu je mej drugim; poročilo v ustanovitvi konsumne zadruge členov N. D. O.

3. Od poldne do 3. ure popoldne: kosilo v raznih naprej določenih gostilnah.

4. Ob 3. popoldne: Velika delavska veselica: na dvorišču g. Šapla v Šturjah se raznovrstnim vspešdom.

5. Ples na posebnem plešišču na dvorišču tov. E. Rayer-je. 6. Umetalni ogugi. 7. Prosta zabava. 8. Ob 8. uri in pol zvečer: Slavnostni odhod iz Ajdovščine. — Istega se vdeležijo vsi tovariši iz Ajdovščine, vsa društva a z godbo in zastavami.

Vozni listki se dobivajo v uradu N. D. O. (ulica Lavatoio št. 1, I.) vsaki dan (9.—12. predpol. in 4.—8. ure pop.) Vsi izletniki so naprošeni, da pridejo na postajo v Trstu že ob 6. in tri četrt uri jutraj.

Zelo važen shod delavcev iz ekspoziture in skladišč pri c. kr. javnih skladiščih (prosta luka) se vrši nocoj, točno ob 6. in pol uri zvečer v prostorih N. D. O. Radi izredne

Javna zahvala.

Zahvaljujem vse sorodnike, znance in domačine ter sploh vse, ki so se dne 27. avg. t. l. udeležili pogreba mojega milega nezabnega očeta

Jakoba Kenda

posestnika v Ruteh hšt. 2 na Tolminskem, ki je umrl na svojem domu dne 25. avgusta t. l. po kratki bolezni, previden se svetotajstvi. RUTE, 30. avgusta 1909.

IVAN KENDA

delavca tovarne Venezian v Boljuncu, z družino.

Dr. A. Záhorský

Trst

ulica Torre blanca 8,

II. nadstropje

ORDINUJE

od 10. - 11. pred. in od 3. - 4. pop.

GIUSEPPE TABOURET

inženier in pooblaščen civilni geometer

Trst, Androna S. Giustina 6

sprejema izdelovanje načrtov in delitve zemljišč, kakor tudi likvidacije, cenitve, nadzorovanja in oddaje del kakor tudi proračune.

Caro & Jellinek

Družba z omejenim poroštvom

Internacijsko prevažanje in selitve

na vse kraje

s posebnimi zaprtimi vozovi.

Telef. 16-27. Trst - Ulica Carradori 15 - Trst.

Preprodajalci ali agenti ::

ki želijo zastopati poznano banko, ter se baviti s prodajo zakonito dovoljenih srečk, najdejo proti visoki proviziji stalno službo. Z malim trudom se lahko zaslužijo mesečno 200 do 500 kron. Ponudbe naj se pošljejo pod: „NEUE FORTUNA“, Budimpešta V. — Börse, — Postfach 38

TVRDKA

Adolf Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke

Trst, via S. Giovanni 16, I. n.

(zraven Restavracije Cooperativa ex Haeker)

prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in površnike za moške, perilo itd.

Najdogovornejše cene.

POZOR! Skladišče ni v pritličju ampak v prvem nadstropju

Čudovito nizke cene ::

dvokoles, živalnih strojev, vsakovrstnih gramofonov za gostino, kakor tudi različnih najnovejših plošč. Izvračajo se tudi vse poprave. Pri Batjelu, Gorica Stolna ulica 3-4. Prodaja tudi na obroke. — Ceniki franco.

Zdravljenje krvi

Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori)

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemeroidom. Jeden oмот za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani v lekarni

Praxmarer „Ai due Mori“ Trst, veliki trg

KAVA IN SUHO SADJE ::

po vsakovrstnih cenah. — Vsake kakovosti. — Največja točnost. Razpošilja DAVIDE VERSOLATTI, Trst — tudi poštne zavoje ulica Barriera vecchia 4.

Slavnemu občinstvu se priporoča

KAVARNA MINERVA

v ulici dell' Acquedotto 22

Najfinjši likerji po najzmernejših cenah. — POSTREŽBA TOČNA. —

razpolago so gostom razni slovenski, italijanski in nemški tukašnji in zunanji časopisi. —

JOSIP KRANJC, lastnik.

Edina od c. kr. namestništva avtorizovana obrt za pokončavanje podgan, miši, lisic, krčkov in vseh mrčesov, stenice in vseh drugih živalic

CARLO JENULL

Delalnica in zaloga TRST, ulica Tesa šte. 30 pritličje.

Esposito & Bassa nasledniki Jakoba Klemene — TRST, ulica San Antonio 1. Trgovina manufaktur, blaga in drugih predmetov ter sukna za ženske obleke

Zaloga ovsa in klaje

Prodaja tudi koruzno perje za postelje

M. ud. ZERQUENIK

ulica Luigi da Palestrina 2 (ogel ul. Coroneo)

Zaloga obuvala

in lastna delavnica

PAVEL VISENTINI

Trst, ul. Glosue Carducci 31.

Velika izbira moških in ženskih čevljev. — Poprave se izvršujejo točno solidno in

po zmernih cenah

Podruž. via Riborgo 28

Velika izbira moških in ženskih čevljev. — Poprave se izvršujejo točno solidno in

po zmernih cenah

Velika zaloga koles

RUDOLF RÖTL

TRST, ul. Acquedotto 21. Telefon 1238.

Zaloga koles: Peugeot, Waffrenard, Standard od 150 kron naprej. Pnevmatiki in potrebščine.

Mehanična delavnica. Hitra postrežba. Cene zmerne.

Zaloga izdelanih oblek in manufakturnega blaga

AL MONDO

Preseljena iz Barriere št. 33

v ul. dell' Jstria šte. 8 (Sy. Jakob)

Velika izbira moških, deških in otroških oblek. Zaloga blaga za obleke po meri. Srajce, spodnje hlače, nogovice, pletenice, ovrtaški zapetniki, ovrtašnice itd. itd. v bogati izbiri.

Zaloga najboljših modrih, rumenih in belih jop za mehanike itd.

Specijaliteta: hlače za delavce. Vse po najzmernejših cenah.

Poskusite FI-GOVO „Salutin“ ki je najfinjši in najzdravejši kavni priradek. Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah.

KROJAČNICA

Andrej Lazzar

Trst, Piazza C. Goldoni 10, I. n.

Je preseljena s pristnim angleškim blagom zadnje mode v veliki izbiri in izdeluje vsakovrstne obleke po najzmernejšem kroju.

JAKO ZMERNE CENE.

— Ugodni pogoji plačevanja. —

Michele Zeppar, Trst, ul. S. Giovanni 6 in 12

TELEFON šte. 11-85. s podružnico v Zadru

Zaloga

majoličnih peči in štedilnikov (Sparherd) lastnega izdelka.

Edino zastopstvo tovar. majoličnih peči: Carl Mayer's Söhne, Blansko

Izbera plošč

za stene kakor tudi za štedilnike.

Majolič. peči izdelane za trajen ogenj, uporabljive tudi na plin.

RESTAVRACIJA

PASSEGIO SANT' ANDREA št. 36
Toči izvrstno pivo, vino i vrste. Dobra kuhinja. Velika dvorana in posebna F. Erjavca „ALLA STELLA“.

„AGLI ANTICHI CAMPI ELISI“ :: TRST

važnosti upati je, da ne manjka njih č.

Prosimo še enkrat vse one, ki se name-ravajo udeležiti nedeljskega izleta N. D. O. v Ajdovščini, da si nabavijo čimprej vozne listke v uradu N. D. O.

Darovi.

V gostilni „Andemo de Franz“ v ulici Geppa se je nabralo v veselju družbi dne 2./8. t. l. za družbo av. Cirila in Metoda K 6.—Romeo Sancio nabral v isti namen K 2.62. Denar hrani gostilničar.

Za žensko podružnico družbe sv. C. in Met. zapuščina pok. Jožefa Muha iz Lokve na njeno lastno željo K 50. — Denar hrani uprava.

Vesti iz Goriške.

Rute pri Volčah na Tolminskem 30./8. Dne 27. avg. t. l. smo spravili k večnemu počitku Jakoba Kendo pok. Andreja, posestnika v Ruteh št. 2. Bil je na brčji poti pri Mariji Pomagaj na Brezjah na Gorenjskem; doživljal je legel in najbrž valed hudega prebuda umrl. Pokojniku je bilo 76 let. — Vžival je med sobočani obča spoštovanje. — Kako priljubljen je bil med domačim ljudstvom, pričal je lepi pogreb. Blagi pokojnik je bil kremen značaj in je bil do konca svojega življenja veren čitatelj „Edinosti“.

Zapustil je odrasle in preskrbljene otroke, ki so vsi narodno zavedni. Sin Ivan Kenda, delovodja tovarne Veneziari v Boljuncu je, — ker se, službeno za-držan, ni mogel udeležiti pogreba nepozabnega pok. očeta — podaril 10 K za dr. sv. Cir. in Met v počastitev spomina pokojnikovega. (Denar hrani uprava naš-ga lista.)

Bodi zemlja lahka nepozabnemu po-kojniku!

Novi društvi. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novih društev: „Primorska sokolska župa“ s sedežem v Gorici in „Tele. adno društvo Sokol“ s sedežem v Cirknem.

Vesti iz Istre.

Iz Boršta. Ker se naš občinski svetovalec in zastopnik cesarske oblasti toliko zaveda svojih dolžnosti in svojega dostojanstva, naj nam enkrat odkrito pove, če je res, kar se tukaj pri nas sploh govori, da je namreč on kriv, da so tukajšnji trije kamenolomi že to-like časa zaprti in delo vstavljeno.

Tukaj naj bi mož izračunal, koliko kro-nic smo mi vboji izdelavi izgubili in koliko dolga si napravili v nadi, da se delo — kekor se nam je vedno obetalo — v kratkem zopet odpre.

Tukaj naj se pokaže naš župan Luka — sitro che zahtevati cesarsko himno!

Več Borštanskih delavcev. Novo društvo. C. kr. primorsko namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: „Podružnica družbe sv. Cirila in Met. za Istro“ s sedežem v Močenicah.

Vesti iz Kranjske.

Podržavljenje Idriske mestne realke. Ce-sar je dovolil, da se mestna realka v Idriji s 1. septembrom 1909 podržavi.

Grozna nevihta. V noči od petka na so-boto je bila velika nevihta nad Litiijo in oko-lico. Skoro nepretrgoma je grmelo in treskalo in dež se je vlival, kakor bi se strgal oblak. Treščilo je tudi v neki kozolec poim sveta, ki je pogorel do tal.

Oproščena morilka svojega moža. Minoli ponedeljek je stala pred ljubljanskimi porot-niki Terezija Kopač radi umora svojega moža. V pisanosti sta se vedno kregala in pretepala. Ko jej je mož zopet enkrat očital nezvestobo in jo pretepal, ga je ona, ko je spal, poila s petroljem in zažgala, da je naslednji dan umrl za opeklinami. Porotniki so pritrdili vprašanju glede umora, a ob enem tudi vprašanju, da je storila dejanje v stnaju duševne zmedenosti. Zato je bila oproščena.

Ogenj. — Otrok zgorel. Na Vrdecu št. 28 pri Horjuni je 30. t. m. ob pol 11. uri zgorela hiša Antona Stanovnika. Kako je ogenj nastal še ni dognano. V ognju je zgorel tudi posestnikov 1-letni sinček, ki je spal na senu. Požarna bramba je bila takoj na mestu ter zabranila s hitro pomočjo večjo nevarno. Dobro je bilo tudi, da je popoldne deževalo, ker so bile tako slame strehe zelo mokre, da se ogenj ni mogel dalje razširiti. Ob suhi bi gotovo pogorelo pol vasi, ker je večina hiš pokritih s slamo.

Otrok zastrupljen. — Zastrupil se je v Gradacu sin krčmarja in mizarja Antona

Jakša, 3-letni Stanko. Njegov 5-letni bratec Tonček mu je natočil neke strupene tekočine v kozarec, ki jo je izpil. Padel je v nezvest in bil kmalu mrtev.

Gospodarstvo.

Koruzna ušica. V nekaterih krajih naše dežele napada letos turšične korenine ko-ruzna ušica. Napadena turšična začenja bole-hsti, raste slabo in listje se začenja od konca sušiti. Na koreninah najdeš višnjevo rumen-kaste uši. Če zapaziš med turšico pritlikave in bledeče rastline, gotovo se nahajajo na koreninah uši. Tako turšico kaže porezati; porezana stebila je dati živini, kocene pa je poruti iz sežgati. S cer se pa teh ušij še naj-bolj ogiblamo s primernim kolobarenjem in z dobro gnojitvijo. Koruzna ušica se prika-zuje tudi na sisku in prosu. R.

Književnost in umetnost

Novost! V Goriški tiskarni A. Gabršček v Gorici je ravoakar izšla nova knjiga s sle-dečo vsebino: Gražina“, historična pesem A. N. Mickiewicza in „Cigani“, pripovedna pesem A. S. Puškina. Preklad M. A. Ternovca. — Cena brošurani knjigi 80 stot, po pošti 5 stot. več.

Razne vesti.

Samomer v Varaždinu. Pri Varaždinu so našli mrtvega tehnika Stanka Jurinca, sina mestnega načelnika dr. Jurinca. Radi „ne-srečne ljubezni“ si je pogol kroglo v arce.

Širite „Edinost“.

Mali oglasi

Ker sem popustil trgovino, zamorem inže-njerska dela hitro opravljati ter se uljudno priporočam, ŽIVIO, Trst, Trgovinska ulica št. 15. 1486

Sprejemem takoj na delo dobrega kolarja — Ferdinand Prašelj (kovač) Buzet (Istra). 1481

Gostilničar Kulot „Pri treh prijateljih“ v Gorici, ulica Caserma 11, se priporoča z dobro kuhinjo in izvrstnim vinom. 1322

Prodajam citro malo rabljeno. Po nizki ceni. — Josip Luin, G. Gallina 6. 1474.

Novak Anton odprl je n o v o slovensko brivnico in se priporoča sl. občinstvu za mnogobrojen obisk. Ulica Sette Fontane št. 13. Slovenci in Slovani! zanimajte se za vaša podjetja. 1385

Iščem zmožnega skladiščarja (magazinerja) večkega slovenskega in italijanskega jezika, kateri bi lahko upravljal tudi službo „pia-cista“. Prošnje je nasloviti na podpisane do 10. septembra t. l. — S. H. Škeri, ul. Cecilia št. 14. 1473

Išče se vajenca. Mizar Belvedere 8. Trst. 1475.

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA
„FRAN LAMPE“
Prodaja svežega kruha 4-krat na dan. — Postrežba točna in na dom.

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ
Dr. Viktor Bandel
Trst, ulica San Giovanni 7, I. nads. od 9. do 1. in od 3. do 6.

M. Gál,

TRST, Corso 4 GORICA, Corso Verdi 11

Specijalna tvrdka za gumijev. predmete

Gumijeve cevi, gum. posteljnine, gum. podvzglavniki itd.

POTREBŠČINE ZA POSTREŽBO BOLNIKOM. RANOCELNIŠKO ORODJE. IZDELOVANJE ORTOPEDIČNIH APARATOV.

Kilni pasi, opasnice, nogovice in obveze za krtice, ravnodržaji, ortopedični oplečki itd. itd.

Suspensoriji, irigatorji, sikalice, inhalatorji in mrzlični termometri.

Mila, dišave, toaletne potrebščine in ščetke.

PRISTNI ANGLEŠKI PLAŠČI. RUSKE GALOŠE.

HIGIENIČNI PREDMETI

Giovanni di Giov. Kanobel

Pošiljatve, komisije in zastopstva.

Sprejema plačila carine za vsakovrstno blago, prejeme in oddaje na domu, pošiljatve po morju in železnici. Prejem kovčegov kakor tudi preva-žanje pohištva v mestu na vse kraje.

TSRT, ulica Lavatoio št. 4, TRST

NOVO POGREBNO PODJETJE

H. STIBIEL in drug se je preselilo na Corso št. 49 (Piazza Goldoni)

z bogato opremo za vsakovrstni pogreb. in prodajalnice mrtvaških predmetov in vsakovrstnih vencev iz umetnih cvetlic perle, porcelana itd. itd.

Velika zaloga : voščenih sveč.

Prodaja na deb. in drobno.

Prva in edina pisarna v vojaški stvari

ulica Caserma 5, II. n., Trst

Daja navete in informacije o vsem kar se tiče novačenja in voj. službe. Izdeluje in odpošilja vsako vrsto prošenj vojašk. značaja — oproščenje od vaj in kontrolnih shodov, enoletno prostovoljstvo, ženitbe, doseganje zakonitih ugodnosti glede prezenčne službe vspre-jetja v vojaške šole itd. — Pooblaščen je zastopati stranke pred oblastnjami. — Po-sreduje v najtežavnejih slučajih. — Reševanja hitro in točno — Uradne ure : Ob delavni-kih od 9. do 12. predp. in od 4. do 7. popol. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. opolud.

Prva in edina pisarna v vojaški stvari, koncesionirna od c. kr. namestništva.

Fotograf Anton Jerkič Trst, Vin-delle Po-ste št. 10, Gorica, Gosposka ulica št. 7. 1357

Mova prodajalnica ur in dragocenosti

G. BUCHER

(ex drug Drag. Vekjeta)

CORSO št. 36 — TRST

nasprotni prejšnje prodajal. DRAG. VEKJETA.

Sogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in zmenjuje stare zlate in srebre z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravlja vsakovrstne, srebrne in žepne ure. Cene zmerne.

Majcen Miloš

mizar - Trst - ulica Leo št. 2

priporoča slavnemu občinstvu

svojo mizarnico.

Izdeluje vsakovrstno, tudi NAJFINEJŠE POHIŠTVO

Pisalni stroj

„MOYA“

z vidno pisavo in premenljivimi črkami je najboljši stroj, ki se prodaja po nizki ceni

Kron 250—

ceniki zastonj in poštnine prosto.

Pisati je na:

Glavno zastopstvo v Trstu

ulica Valdirivo št. 23, I.

Interesantna !! NOVOST !!

Nenavadno presenečenje.

Avtomatično vžigalo

„REGENT“.

Žepno kresilo in istočasno žepna svetilka.

Jako elegantno in praktično. Navadno uporabljanje z 1 roko.

Z enim pritiskom ogenj in luč.

Cena z opisom vred : 1 komad K 3 30 ; 3 komadi K 7.75 ; 6 komadov K 15.— ; 12 komadov K 27.—. Poštne stroje pošiljate, ako se pošlje denar naprej ali pa po povzetju.

ALOISSCHAUMANN DUNAJ, V. Leitgebasse št. 7. III.

PO POVZETJU STANE 30 STOTINK VEČ.

Aurelio Herbig

Civilni geometer. — Avtorizovani zapriseženec

Trst, ulica Nuova 42, II. nad.

sprejme merenja, ekakorporacije, instalacije itd. splošno vsa geometrična dela.

Tovarne in delavnice po-hištva in stavbenih izdelkov v SOLKANU pri Gorici.

Gradac, drž. koled., Solkan

Mizarska zadruga v Solkanu

Osrednje ravnateljstvo.

ZALOGE : SOLKAN, TRST, via Caserma 4

ZALOGE : REKA, Via Pile 2 SPLIT, navedoj obali

Brz. : ZADRUGA - Trst

Telef. št. 1531 interurb.

Žage v Soteski (Bohinj)

Letna produkcija

K 1,000.000

HOTEL BALKAN

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji

CENE ZMERNE. •• POČKAJ & KÖGL.

HOTEL BALKAN